

Dokumentnamn	Löpnummer	Antal sidor
PROTOKOLL	10/2016	4
Från	Sammanträdesdatum	
TPP Delprojekt GLS	2016-06-15	
Protokollförare	Signatur	Protokolljusterare
Övriga närvarande	Distribution i övrigt	
	GLS	

1 Allmän information

Mötets presentation ligger i SSM 360 dok.nr 16-237. Följ länken till minnesanteckningarna från senaste PLG (SSM 360 dok.nr 16-36) för mer information.

Under mötet diskuterades det kort gällande publicering i PM form eller liknande av en sammanfattning av vårens arbetsmöten om kapselprocesserna kopparkorrosion; väteförsprödning och krypdeformation. Presentationerna och notaten därifrån ligger under SSM 360doc. nr 16-1237.

2 Status

Efter SKB:s faktakoll av våra beskrivningar framgår det att de bara har mindre kommentarer till texterna vilka bidrar till att höja kvaliteten på rapporten. Ett femtiotal remissvar har kommit in varav de flesta berör GLS. En första gallring visar på sex stycken kommentarer som vi möjligen behöver beakta innan yttrandet 29/6 (se bilaga I). Fullständig genomgång och dokumentation av remissvar kommer att ske efter sommaren.

Det interna samrådet¹ visar bl.a. att: en tydligare harmonisering SYS-GLS behövs; klargöra varför SSM bedömer att SKB har förutsättningar att uppfylla kraven fast vi betonar att det finns osäkerheter; lite skarpare formuleringar i kravuppfyllelsedelen bör göras. Kommentaren "det får i det här steget av prövningen inte finnas osäkerheter om kapselns tålighet" har gruppen lite svårt att förstå. Eftersom vi säger att SKB ska arbeta med ständiga förbättringar, optimera förvarets säkerhetsfunktioner, så är det svårt att motivera att *det inte ska finnas några osäkerheter*. Att det finns ett visst mått av osäkerheter är oundvikligt. Likaså kommentaren att "SSM får inte lita sig på egna beräkningar, utan SKB måste visa..." uppfattas som anmärkningsvärd. Det kan dock vara så att kommentarernas innebörd kan vara lite annorlunda om de sätts in i sitt sammanhang.

Just nu pågår slutredigeringen av kap. 3, kravuppfyllelse, kap. 9 och koppar frågor (korrosion och kryp). Alla ombeds att läsa Del 2 kap 9 och Del 1 Kravuppfyllelse och lämna kommentarer senast måndag 20/6. Nu på fredag 17/6 kommer dess texter ut i nya versioner. Gällande kap.9 nämndes det att framför allt den sista delen, "Behov av ytterligare analyser", som har ändrats från tidigare versioner så det är främst den delen som ska genomläsas. Gällande kravuppfyllelse har uppdatering av texten främst handlat om att bättre förklara hur kraven är uppfyllda, att renodla argumentationen. Dessa förtydliganden gäller en mindre del av texten bara, uppskattningsvis 10 %.

Arbetar med att färdigställa yttrandet till MDD. Gällande om vi ska ha villkor i vårt yttrande till MDD är inte helt klarlagt än. ska kolla upp detta.

¹ SSM 360 doc. nr. 16-581, GLS internt samråd inför yttrande MDD.

Under mötet ville [REDACTED] att det skulle noteras att han har en avvikande åsikt gällande delprojekt GLS avsikt att tillstyrka SKB:s tillståndsansökan. [REDACTED] menar att osäkerheter för ett antal degraderingsprocesser för kopparhöljet som redovisas i GLS rapporten (ex kryptokorrosion, spänningskorrosion, gropkorrosion, väteförsprödning) kan medföra att kopparbarriären går sönder och därmed förlorar sin isolerande funktion betydligt tidigare än vad som anförs av SKB. [REDACTED] menar att osäkerheterna med degraderingsprocesser för kopparhöljet ska bedömas i detta steg i den stegvisa prövningen och ska inte skjutas upp till kommande steg. Anledningen är dels att SKB i tillståndsansökan inte beaktat hur osäkerheter med degraderingsmekanismer kan påverka utsläpp av radionuklider och därmed uppfyllande av 5§ SSMFS 2008:37 dels att osäkerheter i degraderingsmekanismer inte medtagits i den kvantitativa analysen för beräkning av slutförvarets skyddsförmåga de första 1000 åren efter förslutning enligt 11§ SSMFS 2008:37. [REDACTED] menar vidare att den forskning som behöver utföras för att minska osäkerheten för degraderingsmekanismerna kan genomföras innan tillstånd att inneha och driva slutförvaret ges. Av dessa anledningar är det [REDACTED] åsikt att tillståndsansökan ska avstyrkas alternativt kan SSM be SKB att komplettera ansökan med analyser hur dessa osäkerheter påverkar slutförvarets skyddsförmåga.

3 [REDACTED] presenterar beräkningar

Mötet avslutades med att [REDACTED] presenterade beräkningar på konsekvenserna av kapselbrott under tre olika tider: 300 år; 6000 år; 100 000 år efter förslutning (presentation ligger i dagens presentation i SSM 360 dok.nr 16-237). Slutsatsen är att doserna vid kapselbrott ligger alla under bakgrundsstrålningen även om upp till 1175 kapslar går sönder. Det nämndes dock, baserat på kvalitativa argument gällande radiotoxiciteten vid tidiga kapselbrott, att denna uppskattning kan vara för låg och att det finns andra beräkningsfall som visar högre dos/risk. Dock, detta har ingen påverkan på våra bedömningar då den samlade bilden är att barriärsystemet kan optimeras.

Bilaga I

Lista om remissvarsfrågor som möjligen behöver hanteras i granskningsrapporterna

[REDACTED] har bett mig att snabbt läsa genom de sammanställda remissvarsfrågorna (se bifogat dokument 14-140) och se till om att alla viktiga frågor redan har hanterats i våra granskningsrapporter.

Nu har jag sållat bort alla frågor som jag känner till att vi har hanterat i granskningsrapporterna. Kvarvarande frågor listas nere. För att frågorna snabbt kan skummas, kopieras inte hela frågan i listan utan att bara nyckelord eller korta fraser används. I fall oklarhet finns, kan man alltid gå tillbaka till sammanställningen (dokument 14-140) genom att söka de ärende- och dokumentnummer som också listas tillsammans med frågorna.

Eftersom jag inte har hunnit läsa alla delprojektrapporter, kan det vara så att en stor del av frågorna i listan redan har hanterats. Dessutom är det också upptill respektive delprojekt att bedöma om frågan behöver tas in i rapporterna eller inte.

[REDACTED]

1. Frågor som berör huvudprojektet

<i>Ärende- och dokumentnummer</i>	<i>Frågor</i>
SSM2011-3522-22-2	SKB:s yrkanden enligt KTL och MB ska harmoniseras
SSM2011-3522-29-3	Hur den planerade verksamheten ska säkras ekonomiskt långsiktigt
SSM2011-3522-23-13-(bilaga 2)	Ägandet och förfoganderätten över kärnämnen som slutförvaras
SSM2011-3522-23-20, 23-21, 23-53, 23-54, 23-55, m.m	Transport säkerhet (mellan hamnen och slutförvar)
SSM2014-1683-33-4	Olämpligt att koncentrera avfall på ett sätt som gör det åtkomligt för missbruk samt som utgör en dold långtidsrisk (även en SYS-fråga?)

2. Frågor som berör SYS

Ärende- och dokumentnummer	Frågor
SSM2011-3522-13-3	Platsval – alternativ lokalisering för CLINK
SSM2011-3522-13-5	Alternativ ”torrt förvar”
SSM2011-3522-13-6, 29-17	Förtydligande nollalternativet
SSM2011-3522-23-10	Miljökonsekvenser av återtagande
SSM2011-3522-25-20	Lagring av kemikalier, vanligt avfall och farligt avfall
SSM2011-3522-25-22	Nuvarande kunskapsläge av separation och transmutation
SSM2011-3522-25-15	Miljöeffekter av tätningsmedel
SSM2014-1683-28-1	Återvinning och återanvändning av bränsle
SSM2014-1683-33-4	Olämpligt att koncentrera avfall på ett sätt som gör det åtkomligt för missbruk samt som utgör en dold långtidsrisk
SSM2011-3522-22-3	Yrkande enligt MB bör omfatta kylvatten till CLINK

3. Frågor som berör delprojekt CLINK, UDS eller GLS

Ärende- och dokumentnummer	Frågor
SSM2011-3522-22-3	Yrkande enligt MB bör omfatta kylvatten till CLINK (även en SYS -fråga)
SSM2011-3522-22-15	Släckvatten vid en brand i CLINK
SSM2011-3522-20-12	Gränsen mellan två grundvattenzoner kan förflyttas uppåt och nedåt vid tid (GLS)
SSM2011-3522-25-3	Utsläpps omfattning och miljöeffekt i havet (GLS)
SSM2011-3522-20-3	Förebyggande åtgärder i samband med havsnivåhöjning under bygg- och driftskeddete (GLS , UDS)
SSM2011-3522-32-7	Drift i händelse av stor kärnkraftsolycka i Forsmark (UDS)
SSM2014-1688-33-3	Platsens långsiktiga stabilitet grundad på otillräcklig information om de geologiska processerna (GLS)
SSM2011-3833-23-3	Tappat bränsleelement (CLINK)
SSM2016-268-1-1	Stabilitet hos hål- och tunnlar – sprickning av berget (GLS)
SSM2016-268-1-4	Glacial djuperosion av sprickzoner ändrar radikalt grundvattenflödet (GLS)